

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

Η ΖΩΗ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ

Τὸ ἄνθες τοῦ Ἀληπασσαδικοῦ χαρεμιοῦ.— Ἡ Βασιλικὴ ντυμένη καλόγρια.— Ὅπου δὲ ἔρως ἡμερώνει καὶ τὸν τίγριν.— Μιὰ συγκινητικὴ σκηνή.— Ἀπὸ τὴν ἀγχόνη τοῦ δημίου.— Τελευταῖς ἡμέρες τοῦ Τυράννου.— «Σφάχτε πὴν Κυρα Βασιλικὴ!».— Τὸ κεφάλι τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ.— Ἡ Βασιλικὴ στὸν Ι. Καποδιστρία.— Καὶ τὸ θλιβερό της τέλος.

Στὸ περασμένο φύλλο τοῦ «Μπουκέτου», γράφοντας γιὰ τὸ «χαρέμιο τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ» φτάσαμε καὶ στὴν περίορμη Κυρα-Βασιλική, τὴν ὥμορφερη κοπέλα τῶν Ἰωαννίνων, ὑπογέτερα τοῦ κτηματία Κίτσου Κονταζῆ, ποὺ σὲ ἡλικίᾳ μόλις ὅταν χρονῶν τὴν ἀρπάζειν δὲ Τύραννος καὶ τὴν ἐκλισεις στὸ χαρέμι του. Συνεχίζουμε τὴν ἐνδιαφέρουσα ίστορία της:

«Οσοι μεγάλωντες ή Βασιλική, τόσο πλήθιναις οἱ ή χάρι της, η φεγγαροπόδηση καλλονή της, μὲ τὸ μεγάλα μαρνά μάτια, τὴν ἀσπρόπατα τοῦ δέρματος, τὴ λυγερή κομφοστασία, τὴν ἀρχοντία τοῦ κτηματία Κίτσου Κονταζῆ, ποὺ σὲ ἡλικίᾳ μόλις ὅταν χρονῶν τὴν ἀρπάζειν δὲ Τύραννος καὶ τὴν ἐκλισεις στὸ χαρέμι του. Σιγά-σιγά ἀρχεις νὰ παραμελῆ τὶς ἀλλες ἐφορμένες του καὶ γὰρ ἀφορισθεῖται σ' αὐτήν. Τὰ λόγια τῆς ήταν πολλὲς φρασές διαταγὴ γὰρ τὸν Ἀλῆ. Καὶ έτοι, ή Βασιλικὴ κατάστροφες δχι μόνο τὴ θρησκεία τῆς νὰ διατηρησῃ, ἀλλὰ καὶ ἵνα ἐκκλησάσῃ νὰ τῆς χειρὶς ὁ Ἀλῆς μέσα στὸ γυναικώντα, γιὰ νὰ ἐκτελῇ τὰ χριστιανικὰ τῆς καθήκοντα. Συχνά κλιετάντες ἐκεῖ μέσα τὴν Βασιλική καὶ εὔρισκα πληγοῖς της προσωπού. «Ἐνας παπᾶς μὲ τὴν ἀδεια τοῦ Ἀλῆ, ἐπήγινες κάθε Κυριακὴ καὶ ἐλειτουργούσες, παρ' ὅλες τὶς ἀντιδράσεις τῶν γιανῶν τοῦ τυρφάνου. Διηγοῦνται διτι, ὅταν τέλος ἀπεψάσιος ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς νὰ τὴν παντερεῖ, οἱ ἀνθρώποι του κατέβαλλαν πολλὲς προσπάθειες νὰ ἔξαναγκάσουν τὴν Βασιλική νὰ ἔσωμώσῃ. Ἐκείνη ὥρας ἔλεγε : — «Οχι! Χριστιανὴ βαφτίστηκα, Χριστιανὴ θὰ παβάνω! Φαινεται δῆλος ὅτι ήταν στιγμὴ ποὺ καὶ ὁ Ἀλῆς θέλησε τὸν ἔξαναγκασμό της. Μὲ δάκρυα ή Βασιλικὴ πήρε παραμέρει τὸ Μάνθο καὶ τὸν Γ. Τουρτούρη («Ελλήνες γραμματικοὺς τοῦ Ἀλῆ, μυημένους μάλιστα καὶ στὴ Φιλικὴ Εταιρεία) καὶ τοὺς ζήτησε συμβολήν. «Τοτερα ἔκανε διτι, τὴν ἐσυμβολήνεσσαν. Ντύθησε κατάμαρφα, ἔβαλε μαύρο πέπλο στὸ κεφάλι, κρέμασε ἵνα χρυσὸ σταυρὸ στὸ λαιμό της, καὶ ἔτοι, σὰν καλογρητα μπήκε στὸ δωμάτιο τοῦ Ἀλῆ, καὶ γονάτιστος μπροστά του.

— «Ἡρά νὰ σους ζητησώς ἔλεος καὶ προστασίας τοῦ εἰπε. Οι ποσχαταράσιοι σου θέλουν νὰ μὲ πάνε διὰ τῆς βίας στὸν Ἰμάμη καὶ νὰ μὲ τουρκέψουν... Αὐτὸς τὸ κοριμὶ είνε δικό σου, κάνε τὸ διτι θέλεις, ἀλλὰ η ψυχὴ μου ἀνήκει στὴν πίστη τῶν πατέρων μου! Δὲν ὑπάρχει ἀνθρώπωνος δύναμις στὸν κόσμο ποὺ θὰ μπορέσῃ νὰ μὲ κάνῃ νὰ τὴν ἀλλάξῃ. Οὗτος η δική σου...!.. Ήρά νὰ μάσθω ἀστ' ἀλήθινα μὲ ἀγαπᾶς!..

Τόσο θελετικὴ ήταν η ἀγγειλικὴ δύμορφα τῆς, ἔτοι, δακρυσμένη μέσα στὰ μαρνά, διτεῖς δὲ Ἀλῆς μαγαντεῖς, δαμπωθήκει. «Ἐσχιψε, τὴν ἐσήκασθε, τὴν ἔκασθε στα γόνατά του, τὴν ἐψήλησες καὶ τὴν ἔβραίσως διτι εἰνε ἐλεύθερη νὰ λατρεύσῃ τὸ Θεό τῶν πατέρων της. «Η Βασιλικὴ ἤταν τότε 18 ἑταῖρη, στὸ ἄνθος τῆς νιότης της. «Βγένεις λοιπὸν νόμιμη σύζυγος τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, ἀφοῦ δὲ Μονοσύλλαμπικός νόμος (Σιερί) ἐπιτρέπει γάμο μὲ ἀλλόθρησκη γυναίκα. Απὸ τὴν ἐποχὴ αὐτῆς ἀρχίζεις ή σημαντικώτερη, ἀνεργετικὴ γιὰ τοὺς χριστιανοὺς δῆμασις τῆς Κυρα-Βασιλικῆς, ἀκόμη καὶ γιὰ πολλοὺς Όθωμανούς. «Οσο περνούσε δὲ καιρός, τόσο ἡ κυριαρχία της στὴ ψυχὴ τοῦ Ἀλῆ δυνάμωνε. «Ἐνας δημάδες δίστυχο μᾶς τοὺς πολὺς ἐκφραστικά :

«Βασιλικὴ προστάτει, Βεζέρη Ἀλῆ Πασσᾶ
Βάλε φωτὶς στὶ τόπο, κάψε τὰ Γάννενα!...»

Καὶ ἔτοι, χάρος στὴν ἐπέμβασι τῆς Βασιλικῆς, πολλοὶ σωθήκαντες ἀπὸ τὴν μάχαιρα τοῦ δημίου ή ἀπὸ τὴν ἀγχόνην. Τοῦτο γνωρίζοντες οἱ ὑπέτροποις στὴν Αύλη τοῦ Τυράννου φρόνιμοι καὶ φιλοπάτριδες δημόροις—δὲ Μάνθος, δὲ Κολοβός, δὲ Ψαλλίδας, δὲ Τουρτούρης, καὶ ἀλλοι—τὴν ἐχρησιμοποιούσαν πλὴν τῆς ἔξινητερήσιων τῆς φιλανθρωπίας, καὶ γιὰ τὴν ἐπιτυχία πολιτικῶν σκοπῶν μεγάλης ἀθναγκῆς σημασίας καὶ ἐνδιαφέροντος. Ο κατάλευκος ἀπὸ γεράματα Ἀληπασσᾶς, γέροντας τὸ κεφάλι στὰ γόνατά της ἀγαπητημένης του, λησμονούσε κάτοι ἀπὸ τὰ γλυκά της χάδια ὅλον τὸν ἀλλον κόσμο, καὶ ὀρες ὀλόκληρες ἔμενε στὴν θέση αὐτή, δὲ πολιμβάνοντας ἔκει τὸν πόνο, δὲ δοποῖς παγοῦ ἀλλοῦ τὸν ἀπέφευγε μὲ ἐπιμονή. «Διότι—γράφει κάποιον δὲ Ιστορικὸς Ἀριθαντίνος—τὶς πόσα φάσματα αἰμοσταγῆ παρηλασθον ἐν τῷ σκοτεῖ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του! Μύκιον δὲ είχε πάθον γ' ἀποκτήση ἐν τῆς Βασιλικῆς τέκνα, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ ἰδῃ τὸν πόδιον αὐτοῦ πληρούμενον, ἐφ' φιβαθεῖαν ἥσθιαντο λάτην. Καὶ παρακάτου προσθέτει μᾶς σχεδὸν ἀπίστευτη λεπτομέρεια : «Βεβαιούσται, διτι τὴν προτορηπού αὐτοῦ τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, ή Βασιλικὴ ἥλθεν ἐπανειλημένως εἰς συνάφεια πρὸς τὸν ἔγγονον αὐτοῦ Μέχριτ, ἤδην τοῦ Βελῆ, ἀλλ' ἀνεν καρποῦ». «Ἐνας δηλαδή ὁ Ἀλῆς μάτι ἀνάλογο πρὸς τοὺς ἀρχαίους Σπαρτιά-

τας συζύγους ποὺ δὲν είχαν παιδιά.....

* * *

«Ἡραν δόμας καὶ χρόνια φωβερό γιὰ τὸν Ἀλῆ. Η δρα τῆς τιμωρίας του είχε σημάνει. Τὰ κακοψγήματά του είχαν ἔξεγειρει τὴ συνείδηση τοῦ πολειτισμένου κόσμου. Καὶ ἡ Υψηλὴ Πύλη, στὴν οποίαν δὲν ἔθελε πειά νὰ πακούνει ὁ Σατράπης τῆς Ἡπείρου, ἀπεφάσισε τὴν ἔξοδόθρυψισε του. Κυκλωμένος ἀπὸ τὰ στρατεύματα τοῦ Χορούσιτ, ἀγκαταελειμένος ἀπὸ τοὺς Τουρκαλβανούς του, ὁ Ἀλῆς καταφύγει σ' ἓνα νησί της λίμνης τῶν Ιωαννίνων καὶ ζητεῖ ἀσύλο στὸ μικρὸ μοναστήριο τοῦ Αγ. Παντελεήμονος. Τὸν συνοδεύουσαν πέντε μόνι πιστοὶ σφρατοφύλακές του, ή Κυρά Βασιλική, καὶ (κατὰ τὴν πληροφορία του Ηπειρώτου Ιστοριογράφου Δαμπούρη) ὁ ἀδελφός της Σίμος Κονταζῆς...

Σὲ λίγες μέρες, βάριμες μεγάλες ἀπομιθάζουν στρατὸ στὸ νησί. Τὸ μοναστῆριο περικυρώνεται. Μιὰ σφράγιδα βρίσκεται τὸν Ἀλῆ στην κοιλάδι. «Ο τύραννος στριφογόνεις κάμον σὰ φειδί λαβωμένο, καὶ ψυχομαχῶντας δίνει μᾶς φωβερή διαταγὴ στὸ δήμο του Θανάση Βάγιο :

— Τρέξε, Θανάση μον!.. Σκότωσε τὴν Κυρα Βασιλική!.. νὰ μὴ πέσῃ σ' ἀλλονοῦ χέρια!..

«Ἀλῆς» δὲν ἔκειται τὴ διαταγὴ. «Ο Ἀλῆς πεθαίνει. Τὸ κεφάλι του κομένο, βαλμένο ἀπάνω σὲ χρυσὸ δίσκο περιφέρεται ἀπὸ τὸν διάσηματον τοῦ Χορούσιτ σ' ὅπλα τὰ Γιάννενα, πρὸς συλλογὴν αιγαλητούσιους! Καὶ ή Κυρά Βασιλική, αἰχμάλωτος δῆμογειτούσιος τοῦ Χορούσιτ στὴν Κωνσταντινούπολις...

Γιὰ τὴν μετέπειτα ζωὴ της, ἀνακάλυψε καὶ μᾶς ἔθωσ σπουδαῖες πληροφορίες διατελέσας ἐπὶ διτη Μέγας Πρωτοσύγγελος τῶν Πατριαρχώνων κ. «Αθηναγόρας» : Μὲ τὴ μεσολάρηση τοῦ Σουλτάνου, ή Κυρά Βασιλική ἔσταλη στὴν Προδόσσα. Εἴσι δημος ἀνθρώπωις τοῦ Σουλτάνου τὴν ἔανγκαζαν νὰ μαρτυρηθῇ ποὺ ήταν κρυψώνειον οἱ ὑποτιθέμενοι θόνσαροι τοῦ Ἀλῆ, τους δοκιμούς πράγματας στὸν Χορούσιτ. Στὰ 1830 δὲ Σουλτάνος ἀπελαύνθεισε τὴ Βασιλική, η ὄποια κατ' ἀρχὰς μὲν κατέφυγε στὸ ὁραῖο τῆς κτημάτου Βόιβοδα, ποντὰ στὰ Τρικαλα, ποντὶς τῶν τάχη χαρίσειον δὲ Ἀλῆς, ἀπειτα δὲ σ' ἓνα χωρὶς Μεσολογγίτικο, τὴν Κατοχή. Η ψυχὴ τῆς Βασιλικῆς είχε πολὺ δοκιμασθεῖ. Μεγάλες περιπέτειες είχε υποφέρει μὲν μικρὸ παῖδι. Ο πατέρας της—ποὺ στὸν καιόδο τοῦ Ἀλῆ ἐρχόταν καμμιά φορὰ στὸ χαρέμι, τὴν βρίσκεται καὶ ἔβαλε για τὸν πεθαίνειον διατάξεις. Στὰ 1830 δὲ η Κυρα Βασιλική πεθαίνει στὴν Αράδην Λέσβου. Μὲ τὸν διάνατο τοῦ Αλῆ καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα δρόμους της πίκρας γιὰ τὸν δάνειον της πατέρας της, καὶ τὸν δάνειον της πίκρας γιὰ τὴν θεατρική της, διηγέρεται τὸν ψηφίστην τῆς Βασιλικῆς η Κυρα Βασιλική, μετά τὸ δάνειο τοῦ Αλῆ καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα δρόμους της ζωῆς τὸ είχε δίξει στὸ πιοτό. Δυὸς φορές είχε ἔλθει στὸ Ναύπλιον καὶ παρουσιάσθηκε στὸν Κυβερνήτη Ιωάννα. Καποδιστρίας ξητούτας τὴν προστασία τῆς Ελληνικῆς Κυβερνήσεως, ἀντὶ τῶν υπηρεσιῶν ποὺ είχε καὶ αὐτὴ προσφέρει στους Χριστιανούς. «Οταν ἔλθει στὸ Ναύπλιον πορούσση διαβολή θέλειον οἱ ζωῆς γίνεται ἀγγώριστη. Τὸ ἀγγελικὸ της πρόσωπο είχε λάσιες τὴ λαμπρά καὶ τὴ διαφάνεια τῆς ἀπειδεμέδος. Τὸ πρόσωπο ἀπὸ τὸ πάνος του μού πού δέκανον λόπη γιὰ νὰ τὴν βλέπει κανεῖς. Τὰ κεήματά της, τὰ κομήματά της, η πλούσιας φρούσες ποὺ της είχε χαρίσει η γενναιοδωρία τοῦ Ἀλῆ, ήταν δρακτά γιὰ νὰ τῆς ἔξασφαλισθούν μᾶντετη ζωῆ. Μέχρι τοῦ 1895 δέσωζεται σ' ἓνα συγγενικὸ της σπίτι, στὰ Γιάννενα ἔνα πλουσιώτατο φόρεμα, ἀπὸ τὰ μεγίστης ἀξίας ύφασματα τῆς ἐποχῆς ἔκαστης, καντητέριο γύρω γύρω μὲ χρυσὰ σιδερίταια... «Ολα δύος αὐτοῖς, κτηματα καὶ κοσμήματα, ή Βασιλική τὰ πολυόπισθα δσα-δσα γιὰ γά πιν. Ή καὶ τὰ χάριτες, σὲ στιγμές βλαβεῖς ἀπογοητεύωνται. Καὶ τέλος, ἐφημή, κακογραμμένη, ἀπειώσως δυστυχισμένη, πέθανε στὸ Αιτωλικό, στὰ 1835.

Χροιάζονται δόμας καὶ δυὸς λόγια γιὰ τὰ δύο ἀδέρφια τῆς Κυρα Βασιλικῆς. «Ἀπ' αὐτοὺς δὲ Σίμος, χάριν αὐτῆς της πάροις μᾶς μικρή θέση στὰ Γιάννενα καὶ τὸν τίτλο του Μπέτη, παρηκολούθησε τὴ Βασιλική στὴν Κ(πολι) καὶ στὴν Προδόσσα καὶ πέθανε προτήτης ἀπ' αὐτή, στὴν Κατοχή. «Ο δλαδος, δὲ Γιώργης, δὲ «ωμοφόρος καπετάνιος» τῆς Πλασεβίτσας, ἔμεσετο ἀπὸ τὸν Ἀλῆ, για τὸν ὑπερήφανο καρακτήρα του, καὶ τὴν ἀνυποτάξια του. Δέσταν μάλιστα δὲτη πάπτωσε τὸν δολοφονήση, δταν περνούσθεις ἀπὸ τὸν προσώπου της Φιλιάτες. Ο δολοφόνος δὲν ἐπέτυχε παρὰ μόνο νὰ τὸν τραυματίση. «Ο Ἀλῆς, γιὰ νὰ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Η ΛΕΥΚΑ

Τη δυναστεία τή λεύκα μας ; Παιγνιδάρα στήν αὐρά φιλικά μᾶς προστάτευεν ἀπ' τοῦ λιον τή λαύρα, και μὲν χάρι σαλεντίνας τή ψηλή κορυφή τῆς ἐμφύλιου πρόσχαρη τή χαρά τήν κρυψή της και σκορπώσεις τὸ γέλιο τῆς στούς φραγμούς και στ' ἀμπέλια.

Γιατὶ τότε ἀποκρίνονται στὰ δικά σου τὰ γέλια.

Χθὲς ἐπέφασα μόνος μου — τί δὲν κάνουν τὰ χρόνια !

Βασιλεὺν τρυγόνων τῆς δρυμά, καταφρόνια !
Κ' ἡ δρόσαρα τέλινα μας, ποὺ τὸ πόνο μου ξέρει, μὲν μὲν ὅλιψι παράξενη γινθούσιε σ' ἀγέρι
και σκορπώσεις τὸ παράπονο μεσ' στοῦ λιον τὸ κάμα...

Γιατὶ τοῦ ἀποκρίνεται στὸ δικό μου τὸ κλέμα.

† Ιωάννης Πολέμης

ΟΛΥΜΠΙΑ

Ω φῶς και χλόη και νερό και κρυσταλλένια ἀέρα,
ζωὴ και γάρο διάγκυρτα τὰ ομίχλαις ἔδωπερα.
Κ' ἐδὼ ή 'Ολύμπια ή ζωή τὰ μάτια ἀν̄ εἷλη κλείσει,
τόσο γλυκά κοιμήθηκε, ποὺ λέει : πι' ἀς μην̄ ξυπνήσῃ.

ΠΑΡΑΠΟΝΟΝ

Χερόνα στὸν κάμπον ἔρημο τὸ δέντρο τῆς ζωῆς μου
και τὸ χινόπωρο διάνθισε, ἀνδρος λευκό πρόστατό μου.
Τι τάχι, ἀν̄ άνοιξι μηράς τῆς σκοτεινῆς ψυχῆς μου ;
'Αλλοιμονο ! ἀργησες ν' ἀρδῆς κ' είνε βαρειά η σκά μου.

Παῦλος Νιρβάνας

Η ΚΑΜΠΑΝΑ

Καμπάνα ποὺ χορτιάρισες μέο' στ' ἀγήλη πουργάρι
και στὸ διαμποτὸν τὸν κόρφο του φαγάεις για κλωνάρι,
τάχα γεράκι' ἀνθρώπινα νὰ φτεράνουν τὸν ἀξό σου
δητας τὸν θάνατο μητῆς στὸ πορόγο χωρίσουν ;
η τάχα σὲ κρυφόδεσσαν μ' ἀνθρώπους και μὲ χώμα
και στὴ θλιψιμότητα σου φωνή σηδήμικι μ' η πέτρη ἀκόμα ;

"Ακον ! Τ' ἀλέτρι ανατομάσει στὸν ζευγωλά τὰ χέρια
κλάμα σηγής πέτρες γίνονται τ' δησηρα τὰ βρυσσονέρια
ἀνάρεια στίκουν τὰ ταπιά, τ' ἀδράχτα λαγυγένια,
τ' ἀγραπελάνθια δόλτρεμα στὰ φράγτια ἀναγυρμένα
νείρονται πώς γεννήθηκαν νυφούλες νὰ πλουμούν
και τὸ θεό παρακαλοῦν νὰ μη γεκροστούλουν.

† Στεφ. Γρανίτας

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ

Ψηλώνω μ' είμαι θλιβερός καθώς τὸ κυπαρίσσιον
δληματις στὸν ζουκι μου πληδάνουν οι σταυροί,
και καρτερώ τὸ σύντερο, ποὺ θάρρητη νὰ βροτήσῃ,
και ποὺ τ' ἀστροπελέκι του θὰ ρέξη νὰ μὲ βρῆ.

Μάνα τὰ μαύρα φύλλα μου λούζη τὸ φῶς τ' Ἀπριλή,
στὸς κλωνών μου χρονοφέρεια πονιάτης ἀπ' τὸν οὐρανό
καινούργιοι πόθοι κάθουνται μ' ἀπ' τὴν αὐγή ως τὸ δειλί^{την}
ένα σκοπὸ χρονούμενο ξερινούμενοι μ' δέρκινο.

"Αγγελος Σημεριώτης

Τ' ΑΘΑΝΑΤΟ ΝΕΡΟ

"Ἀπὸ τὰ δύο σου ἀχέλειν τ' ἀδάνατο νερό
πολὺ και πλούσιο τρέχεις γλυκό και καθαρό.
κ' ἐπεινὸς ποὺ δροσούσῃ τὸ σύρμα μᾶς φορά,
τὸν Χάρον ας μὲ φοράται τὰ βέλη τὰ σκληρά.

"Ἄν τὸ πορει μέπεδάνη, αἰσθάνεται η ψυχή

έκεινη τὴ γυκακάδα ποὺ ἐγένετη στην ἀρχή.

† Ιωάννης Βηλακαᾶς

παθησχάση τὴν ἐξεγερθεῖσα ἀδελφή του, δέταξε και κρέμασαν τὸν ἀποκεφαλιάντα, τὴ δολοφονία, τὸ δὲ Γεωργίο Κοντοξῆ έφερε στὰ Γιαννενα και τὸν ἐγκάτεψε μὲ τὸν καλλίτερο χειρούργο του, τὸν Ἰταλό, Λουντέζ Φράγκο. Άλλα και διά δηλητηρίους ἀλλοτε ἡ θέλησης οὐ 'Αλλης νὰ ἔξοντωσῃ τὸν ἀτείθασον Γεωργίο, ποὺ τοῦ είχε βάλει μέσα στὸ σουμπεκτὸν νοργιλέ του. Τὸν ἐσωτερὸν δύμας ἔγκαιωσες δὲ τότε γιατούς τοῦ Μοντέρο 'Ιωάννης Κωλέττες ὁ μετά τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἐλλάδος διαπρέψας ως πολιτευτής. Τὸ περιστατικό αὐτὸν σώκεται σ' ἕνα δημωπόριον, τὸ δύοιον ἀπετηρίσιον διαμαρτίζεται 'Ηπειρωτὴς ποιητὴς Κώστας Κροτσάλλης. Ο θάνατος του Γιώργη Κοντοξῆς ὑπῆρξε θροτικός. Κατέβηκε στην Ρούμελη και ἐλαύνει μέρος στην Ἐλληνική Επανάσταση. Μέσα στὸ πολιορκούμενο Μεσολόγγι, ἐπικεῖται σπουδαῖο ρόλο, ως ἀρχηγός. Τέλος, γνναία πολεμῶντας, σκοτώθηκε ἀπάνω στὴ φημισμένη Λουνέττα, τὴν αἰματοβαμμένη ντάκια του Μεσολογγίου.

Η ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΕΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΕΡΗΜΙΤΕΣ

"Η ἀγάπη τῆς μοναξιᾶς.—"Ἐνας πλοίαρχος μέσα σ' ἔνα καζάνι !—"Ἐντεκα ἀτομά μέσα σ' ἔνα κούφιο δέντρο.—'Ο φαράρις ποὺ ξῆμα μέσα σ' ἔνα σκελετὸν τῆς Φάλαινας !—'Ο Ιούλιος Βέρν και ή κοσμική ζωή.—'Ο Καρλάϊλ μισάνθρωπος.—'Ο Λέσον Τελστόι...μπαλωματής !—'Ο Παπαδιαμάντης κτλ. κτλ.

'Ενηρέμεις ζούμε μέσος τὸ θύρωβο τῶν πόλεων και διασκεδάζουμες και ἀπολαμβάνουμες τὰ πάντα, υπάρχουν και ἀνθρώπωποι ποὺ προτιμοῦν νὰ είνεις ἀπομονωμένοι, ποὺ τοὺς ἀρέσεις δὲ ἀσκητικός βίος. Εἶνε πολλοί αὐτοί οι ἀνθρώποι. 'Απ' τοὺς ἀνθρώπους στοὺς ἀλλοι καταλήγουν στὸν ἀσκητικό, ἐπειτα ἀπὸ μεγάλη συγκίνηση ποὺ τοὺς συνέβη, ἀλλοι πάλι γιατὶ τοὺς ἀρέσεις η ζωὴ αὐτῆς κι' ἀλλοι γιατὶ βρίσκονται πᾶς η ζωὴ και οι ἀπολαυσίες τῆς πόλεως δὲν ἀξίζουν τίποτα. Οι τρίτοι είνεις μέχρι απελπισίας φιλοσοφούν. Γαννιέται διως τὸ δρώτημα : Αὐτοί οι ἀνθρώπωποι είνεις πολλες και ἀνάλογες μὲ τὰ αἴτια ποὺ προκαλοῦν στὸν ἀνθρώπο τὴν αἰλίσιο πρόσωπο τὸν πρόσωπο τῆς αἰλίσης τικό βίο.

'Επι τοῦ προμεινόντος είναι η ιστορία του 'Ολντ Μούν, ο δούποιος ηταν ἔνας ἀπ' τοὺς πιο ἀξιόλογους γανάρχους τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ τῆς 'Αμερικῆς. 'Ο ἐν λόγῳ γανάρχος ἐταχεία σ' ἔναν τοιχείδιο στὶς 'Ανατολικὲς Ίνδιες, ν' ἀγαπήση μία θιαγενή νέα, σπανίας καλλονῆς. Χωρὶς νὰ χάσῃ καρδιό, τὴν πῆρε μέσα στὸ καράβι ἔχοντας σκοτὸν νὰ τὴν φέρῃ στὴ Νέα 'Υδροκή και νὰ τὴν κάμη γνανιάτα του. Τὸ καράβι διμοσιεύει ποὺ συνέβη ναυαγησίας και ἡ ἐκλεπτικὴ τῆς καρδιάς του πνίγηκε μαζί μὲ δόλο τὸ ἀλλοι πλήρωμα. 'Ο μόνος ποὺ σώθηκε ήταν αὐτὸς. 'Ο Όλντ Μούν ήταν τότε ἀπαρηγόρητος. Και διὰ μόνον αὐτὸν, ἀλλὰ καθότηκε, διπλάσεις κοινῶν, αὐτὸν τὸ πρόσωπο τῆς γῆς ! 'Επειτα ἀπὸ πιλλανές ζεβρανες, αὐτὸν είχαν μέσα σ' ένα....κοιζάνι, σὲ μια ἑρημη παραλία. 'Ο αἰξιολόγος αὐτὸς ἀνθρώπος πουλούνται σάρκαναν ενός ναναγισμένου πλοίου που βρισκόταν σαν σ' αὐτό το μέρος, είναι τοῦ δικού του καραβιού και πῶς κάποιοι ἐκεῖ κοντά θὰ είχε ἐκβραστεῖ και τὸ πλωμά της γνανιάτα ποὺ τοῦ τόσα ἀγαπήσεις, ἀποφάσισε νὰ ἔγκατασταθῇ μέσους ἐκείνο τὸ καζάνι, τὸ δούποιον είχε ἐπτὰ πόδια μήκος, τεσσερα πλάτος, και ἔξη ψύξης. Σ' δόλο αὐτὸν τὸ χρονικὸ διατηματικό διατηματικό διατηματικό διατηματικό με κανέναν. Οι οἰκιστοί του τὸν ἐπιβιασαν μετὰ πολλούς κούπους να τοὺς ἀκολουθήσῃ και τὸν πήρασαν μαζί τους.

Παραξένη είναι ἐπίσης και η ιστορία μιᾶς οἰκογενείας τῆς πολιτείας Τενεσεϊ. 'Η οἰκογένεια αὐτή ποὺ ποτελείται ἀπὸ τὸν πατέρα, τὴν μητέρα και ἐννέα παιδιά, έξης επὶ δέκα μέσα στὴν κοιλότητα ενός δεντρου...ἀπὸ ἀγάπην πρόσωπο...

Στὴν Ούγγαρη εἶναι ἄλλον, εἰς πλούσια στηνεμένης πολιούσια τον και γιούις μέσοις τὰ δάση τρέγοντας διαφόρους καρπούς και κοιμώμαντος κάποια ἀπ' τα δένδρα. Στὴν Γροιλανδία εἶναις φαρᾶς είχε διαλέξει για κατοικία τὸν.... σκελετὸν μιᾶς φάλαινας, τὸν ὄποιον είχε στρώσεις στὸν περιεργόν τον εσωτερικῶν μὲ φύλλα δένδρων. Σ' αὐτὸν τὸ περιεργό σπίτι πέρασε δύλα τὰ χρόνια τῆς ζωῆς τον δολομάναχος !.....

'Ο Ιούλιος Βέρν ήταν ο αὐτὸς ἐρημίτης. 'Απόφευγε δηλαδή τὸν κόσμο, τὸν ὄπεσε η μοναξιά. 'Έτσι ουδέποτε είναι φανιστήσιος σὲ δημοσίας συγκεντρωσίας, προτιμώντας νὰ μένην κλεισμένος στὴν κατοικία του, ποὺ βρισκόταν στὰ περιχώρα τῆς Αμερικῆς. Μόνον διταίωσε τὰ γεμάτα περιπέτειες ταξιδίων του, τὸ 1889, τὸν έπειτα δὲ γιατὶ τὸν πάτη στὸ Παρίσιο για λίγες μέρες, γιὰ νὰ τὸν παρακολουθήσῃ στὶς έξετάσεις που διενεβεν...

'Εξ ἀλλοι δὲ φιλόσοφος Ράσκιν, δῆλη του τὴ ζωὴ τὴν πέρασε μόνος μὲ συντροφού του τὸ βιβλία. 'Ο Καρλάϊλ ἄμα συγαντούσε κανεναν ἀνθρώπο, η παρουσία του δύοιον τοῦ χαλούσες τὸν είρημο τὸν σκέψων τους, κατελαμβάνειν ἀλλοι νευρική κρίση. 'Ο Κνούτ Χάμψιον είναις ἀποτραπηγμένος σ' ἔνα δρημο της Νοθρήγιας, μαζί μὲ τὴν γνναία του, μὴ υποφέρεσσαν τὴ παρουσία τῶν ἀλλοιων ἀνθρώπων.

'Ο Λέων Τολστόι ήταν τὸν παραδειγματικό έρημίτην. Και λόγω φυσικὰ τῶν ἀρχῶν του, ἀπέφευγες νὰ κάνῃ ζητῆσαι τὸν κοινωνικῶν του δικαιωμάτων τὰ ὄποια είχε διατάξει στὸν τίτλο του κόμητος. 'Αντι τ' ἀπολαμβάνειν τὸν κοινωνική ζωὴ τῆς Πιετρούπολεως, ζεύσεις πολιορκούμενος σὲ διάφορα κονστάρια τῆς Ρωσίας ἐργαζόμενος σὰν λόγιος και σὰν...έργατης ! 'Εποιμάζεις μόνος τὸ φαῖ πουντέρωφε, έκφρασης ένας ζητῶντας μόνος, σκεφτικός, ρεμβράνδης...

